

BẢN YÊU SÁCH 8 ĐIỂM

Nguyễn Sinh Cung – Nguyễn Tất Thành (tức Hồ Chí Minh) sinh ra trong một gia đình Nho giáo có truyền thống yêu nước tại làng Chung Cự, xã Kim Liên, huyện Nam Đàn (Nghệ An). Thuở niên thiếu, Người phải chứng kiến cảnh nước mất, nhà tan, nhân dân lâm than nô lệ, mọi ngã đường cứu nước của cha anh đều bị chìm trong biển máu. Từ đó hun đúc nên trong tâm hồn người thanh niên trẻ Nguyễn Tất Thành một hoài bão lớn: đi tìm con đường cứu nước, cứu dân, giành độc lập cho dân tộc và tự do, hạnh phúc cho nhân dân.

Ngày 5/6/1911, lúc vừa tròn 21 tuổi, Nguyễn Tất Thành bắt đầu hành trình tìm con đường cứu nước của mình. Với tên gọi Văn Ba, Người đã bước lên con tàu Đô đốc Latouche-Tréville của Pháp sang Pháp và sang các nước khác để thực hiện khát vọng. Sau khi xem xét họ làm thế nào Người sẽ trở về giúp đồng bào.

Người đã phải mất 30 năm của cuộc hành trình. Trong 30 năm ấy, Người đã tự “vô sản hóa”, phải “làm bất cứ nghề gì để sống và để đi”: phụ bếp trên tàu, bồi bàn, cào tuyết, rửa ảnh... đã đi hầu khắp các châu lục, đặt chân lên gần 30 nước; tận mắt chứng kiến cảnh những người lao động (nhất là người da đen) bị áp bức bóc lột thậm tệ; học ngoại ngữ trong điều kiện vô cùng khó khăn và thiếu thốn để trau dồi vốn hiểu biết, thấu thái tinh hoa văn hóa của nhân loại; ngót trăm lần thay đổi họ tên để đánh lạc hướng sự truy đuổi của kẻ thù. Tên gọi Nguyễn Ái Quốc được Người sử dụng để ký tên dưới Bản yêu sách 8 điểm của nhân dân An Nam gửi lên Hội nghị hòa bình họp tại Vécxây (Versailles) (Pháp) năm 1919.

Năm 1918, Chiến tranh thế giới thứ nhất kết thúc. Ngày 18-6-1919, đại biểu các nước đế quốc tham gia chiến tranh họp Hội nghị ở Vécxây. Thay mặt Hội những người yêu nước Việt Nam tại Pháp, Nguyễn Tất Thành cùng Phan Châu Trinh, Phan Văn Trường thảo ra bản Yêu sách của nhân dân An Nam gửi tới Hội nghị Vécxây. Bản yêu sách được luật sư Phan Văn Trường viết bằng tiếng Pháp (vì lúc này Nguyễn Tất Thành chưa thạo tiếng Pháp). Dưới bản Yêu sách Nguyễn Tất Thành ký tên: Nguyễn Ái Quốc. Đây là lần đầu tiên tên gọi Nguyễn Ái Quốc xuất hiện.

Bản Yêu sách gồm tám điểm:

1. Tổng ân xá cho tất cả những người bản xứ bị án tù chính trị;

2. Cải cách nền pháp lý ở Đông Dương bằng cách cho người bản xứ cũng được quyền hưởng những đảm bảo về mặt pháp luật như người Âu châu; xóa bỏ hoàn toàn các toà án đặc biệt dùng làm công cụ để khủng bố và áp bức bộ phận trung thực nhất trong nhân dân An Nam;

3. Tự do báo chí và tự do ngôn luận;

4. Tự do lập hội và hội họp;

5. Tự do cư trú ở nước ngoài và tự do xuất dương;

6. Tự do học tập, thành lập các trường kỹ thuật và chuyên nghiệp ở tất cả các tỉnh cho người bản xứ;

7. Thay chế độ ra các sắc lệnh bằng chế độ ra các đạo luật;

8. Đoàn đại biểu thường trực của người bản xứ, do người bản xứ bầu ra, tại Nghị viện Pháp để giúp cho Nghị viện biết được những nguyện vọng của người bản xứ.

Bản Yêu sách này đã được Nguyễn Ái Quốc tới lầu đài Vécxây gửi cho văn phòng Hội nghị, sau đó lần lượt gửi đến các đoàn đại biểu các nước Đông minh dự hội nghị. Tại Hội nghị, Bản yêu sách đã không được “đả động đến” dù hầu hết các đoàn đại biểu và các nghị sĩ Pháp sau khi nhận được bản Yêu sách đều đã gửi thư trả lời Nguyễn Ái Quốc, bởi mục đích của các nhà tư bản đến dự Hội nghị Vécxây chỉ là bàn việc chia lại thị trường và tranh giành lợi ích. Qua sự kiện này Nguyễn Ái Quốc rút ra kết luận: “Chủ nghĩa Uyn-xơn chỉ là một trò bịp lớn” và “Muốn được giải phóng, các dân tộc chỉ có thể trông cậy vào mình, trông cậy vào lực lượng của bản thân mình”.

Không lùi bước, Nguyễn Ái Quốc còn tự tay viết Yêu sách bằng hai thứ tiếng: một bản bằng chữ Quốc ngữ theo thể văn vần, nhan đề Việt Nam yêu cầu ca và một bản chữ Hán nhan đề An Nam nhân dân thỉnh nguyện thư. Anh đến Nhà in Sác-păng-chiê, số 70 phố Gôbolanh, bỏ tiền túi của mình thuê in 6.000 bản Yêu sách của nhân dân An Nam để phân phát trong các cuộc hội họp, mít tinh, phát đi nhiều nơi, gửi đến các nhà hoạt động chính trị và tìm cách được đăng trên các tờ báo Nhân đạo, Dân chúng của Pháp và bí mật gửi về Việt Nam.

Thực dân Pháp bắt đầu chú ý tới người có tên Nguyễn Ái Quốc. Ngay sau ngày diễn ra Hội nghị, Nguyễn Ái Quốc đã bị gọi đến Bộ Thuộc địa Pháp và trong cuộc gặp này hình ảnh Nguyễn Ái Quốc đã bị các mật thám Pháp ghi lại và lưu vào hồ sơ theo dõi đặc biệt.

Mặc dù bản Yêu sách phản ánh nguyện vọng của nhân dân Việt Nam không được Hội nghị xem xét nhưng lại tác động mạnh mẽ đến cả người Pháp và người Việt Nam trong nước và nước ngoài. Người Pháp coi đây là quả bom làm chấn động dư luận nước Pháp, còn người Việt Nam lại coi đó là tiếng sấm của mùa xuân. Tiếng sấm ấy báo hiệu một điều rằng ở xứ Đông Dương thuộc Pháp có một dân tộc Việt Nam bị áp bức đang khát khao vùng lên giải phóng để giành độc lập cho mình.

Đặc biệt, từ bản Yêu sách này còn cho thấy một điều quan trọng và ý nghĩa hơn: Một người Việt Nam với tên gọi Nguyễn Ái Quốc đã dũng cảm đưa vấn đề chính trị của Việt Nam ra quốc tế, đòi cho Việt Nam có những quyền cơ bản chính đáng, thiết thực ngay giữa vòng vây của kẻ thù. Đây là người mà viên mật thám Pháp

Pôn Ácnu (Paul Arnoux) chuyên theo dõi người Việt Nam sống ở Pari khi tận mắt chứng kiến Nguyễn Ái Quốc đang phân phát truyền đơn in bản Yêu sách cho những người có mặt, đã phải thốt lên dự cảm: “Con người thanh niên mảnh khảnh và đầy sức sống này có thể là người sẽ đặt chữ thập cáo chung lên nền thống trị của chúng ta ở Đông Dương”. Và đúng như dự cảm của Pôn Ácnu, bắt đầu từ đây Nguyễn Ái Quốc bằng trí tuệ sắc sảo và bản lĩnh kiên cường của mình sẽ có những hành động “sáng suốt đến lạ thường” để tiếp tục dẫn dắt dân tộc Việt Nam, nhân dân Việt Nam đi tới độc lập, tự do, ấm no, hạnh phúc./.

